

Կարսի նահանգը նստած է հին Հայաստանի սրտին վրայ, Նեոստանի շրջանի գետերուն մէջտեղ. Երասխի, Ճորոխի, Ախուրեանի և Կուրի 19 հազար քառակուսի քիլոմէթր տարածութեամբ ընդարձակ հողամաս մը: Արդի Հայաստանի երկու երրորդ մասն ծովէն: Կարսի նահանգը կը պարունակէ Հին Հայաստանի Վանանդ գաւառը ամբողջութեամբ Արեւմտեան Եւրոպայի և Տարբի մէջ մասը:

Կարսի նահանգը ալեւն լեռնադաշտ մըն է, որուն մէջ կը բարձրանան հսկայ գագաթներ, ինչ. պէս Ալանդէպար 3114 մետր, Բիլիբի տաղ 3192 մետր և Ալա տաղ 3120 մետր միայն, որոնք աստիճանաբար ղէպի հարաւ կ'իջնեն միայն երասխի հովիտը, իսկ ղէպի արեւելք միայն Ախուրեանի հովիտը: Հիւսիսային կողմը կը տարածուին Արտասանի և Էրզրումի սարահարթները, հեռագիտէ բարձրանալով:

Բուսականութիւն.— Երկիրը հարուստ է անտառներով, զիստաբար պէս Սողանլուի լեռնաշղթաները: Նահանգին արեւելեան մասը կը կազմէ Երասխի դաշտին շարունակութիւնը և որ զուրկ է անտառների, իսկ արեւմտեան մասը (Օլթիի գաւառ) որ բարձր լեռներով և խոր ձորերով շրջապատուած է, անտառապէս անտառային է: Կիրճի շատ խիտ է լեռներուն վրայ, ձմեռը անտառներէ կը ձիւնէ, իսկ հովիտներուն մէջ միզմ է և ամառ ատեն կ'աճի լաւ բուսականութիւն մը: Հովիտները ծածկուած են այգիներով և պտղատառններով:

1878ին Կարսի նահանգը Ռուսերու կողմէ զբաղեցրել առաջ Փոքր Ասիայ շտաբարանը կը համարուէր: Կարսի, Արտասանի և Երասխի դաշտերը մէջն տարի մեծ քանակութեամբ ցորեն կ'արտադրեն: Նոյնպէս գարի, բամբակ, շաւիմ և եկիպտա-ցորեն:

Այգեգործութիւնը ամենէն յարմար հողեր են Օլթիի և Կաղզվանի շրջանները, իսկ անտառապահութեան համար յարմար են Կիզուրի սարահարթը (ուրիշ կը հոսի Կուրը) և Ալարաբայի շրջանը:

Կարսի նահանգը կը բաժնուի չորս գաւառների.

ա.) Կարսի, բ.) Կաղզվանի, գ.) Արտասանի, զ.) Օլթի:

Այ Կարսի գաւառ.— Ընդարձակ հովիտ մըն է, Կարսի գետին երկու ափերուն վրայ: Լա մշա-կելի է, առաւ ջուր ունի և յարմար ցորենի և այգիներուն: Գաւառին տարածութիւնն է 5800 քառ. քիլոմէթր և կը համապատասխանէ Վանանդ գաւառին (Ալարաբայի նահանգին):

Կարս, գաւառին զիստաբար քաղաքն է, ծովէն 1740 մետր բարձրութեան վրայ, կապուած էրկաթուղիով Էրզրումի, Քիլիկիոյ և Երեւանի հետ:

Կարս հսուց ի վեր եղած է շահաւոր քաղաք և անտառի բերդ: Կարս գաւառին մէջ է Սարկամիշ քաղաքաւանը, Սաղաւնուի անտառապահ լեռներուն մէջ: Օղբ շատ առողջարար է և յարմար ամառանոց իր շրջակայ մայրիկ անտառներուն և բարձր զինքին համար:

Բ) Կաղզվանի Գաւառ.— Երասխի հովիտն է, Կարսի հարաւային մասը, ցած զիւրքով, և որ կը կոչուի Կաղզվանի ձոր. (պատմական երասխաձոր գաւառ): Իր շուրջը կը պատեն Սողանլուի լեռները, նկարագրական երեւոյթ մը տալով Կաղզվանի գիւղաքաղաքին Մօսկէ կ'անցնէ երասխը: Գաւառին տարածութիւնն է 4450 քառակուսի քիլոմէթր: Կաղզվանի հարաւան է այգիներով, զիւրքը հիւսնայի է շրջակայքը կը գտնուին աղանաքներ և մարմարի բովիւր:

Գ) Արտասանի գաւառ.— Կը գրաւէ Կարսի նահանգին հիւսիսարեւելի, Կուր գետին հովիտը և Զըլաբը լինի արեւմտեան երկրները:

Գաւառը իր մէջ կ'առնէ Կիզուրի (պատմական Կուրի) ընդարձակ սարահարթը ու Կուր գետին և Կարսի լեռները: Արտասանի գաւառը բարձր է Կարսի կը գտնուին: Արտասանի գաւառը բարձր է զիւրքով և խիտ կլիմայով. ունի ընդարձակ արտադրութիւններ, մանաւանդ Կիզուրի, և մեծ յարմարութիւն անտառապահութեան: Ամբողջ գաւառը 5,700 քառակուսի քիլոմէթր տարածութիւն ունի, որուն երկու երրորդը 1920ին Հայաստանի Հանրապետութեան կը կազմէր, իսկ մէկ երրորդը Վրաստանի է:

Քաղաքն է Արտասան, Կուր գետին է: Կարսի քաղաքն է Կարսի քաղաքը: 1920ին Հայաստանի և Վրաստանի սահմանը կը կազմէր:

Դ) Օլթիի գաւառ.— Զորքի վտակներէն Օլթի գետակին շուրջ տարածուող հողամասը, Կարս նահանգին արեւմտեան կողմը, լեռներով ու ձորերով բաժնուած Սողանլուի լեռները: Օլթի հարաւան է հանքերով, նշանաւոր են Օլթիի աղանաքները, ան-

Հայրենական պատերազմը
եւ հայ մարտիկը
Նեխուն Մտեփանեան

Սովետական Միութեան կրկնակի Հերոս, փոխընդհանր Նեխուն Գեորգի Մտեփանեանը ծնուել է 1913 թ. Շուշի քաղաքում: Նա սովորել է աւարական և երեւանի Շահումեանի անուան դպրոցը: Յայտնի մտղիկաւ նա իրեն նուիրեց ալկալոյային, ընտրեց հազմական ապագաը: Բարձր ազգական զորքին աւարական լեռնային շրջան ուղարկուեց Բաթումի օդաչուական զորքում սովորելու: Այդտեղ օդաչու թռչող վիճակից գտնուելէն ինչ. նի քաղաքի պաշտպաններէ մէկը: Ստեփանեանը անօդային օդային մարտիկ է դուրս եկել հարազատ Լենինգրադի համար: Այդ սխրագործութիւնների համար նրան շքանշաններով Սովետական Միութեան Հերոսի կոչում:

Նեխուն Մտեփանեանը 1944 թուին, բայց յատկապէս Կարմիր Բանակի 1945 թուին յունկարեան յարձակման մասնակցի զինազանցուած սխրագործութիւնների կատարել Արեւելեան Բուխարայում, Թշմառ կենդանի ուժին ու տեխնիկային պատճառած նրա միասնեք հսկայական շահաբեր են համարում:

ՍՍՌՄ Գերագոյն Սովետի Նախագահութիւնը բարձր գնահատելով նրա բացառիկ սխրագործութիւնները, իր 1945 թ. մարտի 6-ի Հրամանագրով Սովետական Միութեան Հերոս, փոխընդհանր Նեխուն Մտեփանեանին շնորհեց կրկնակի Հերոսի կոչում, կանդիդատի քոնդէ կ'իմանալը պարգևատրուածի ծննդագրով:

Խաճախներ և շերտեր կ'ընկնէր, որոնք ցարդ օդաչործւած չին և կրնան ապագային երկրի ճարտար. լեռները բարձրացման միջոցաւ նպաստել: Օլթիի տարածութիւնն է 3050 քառ. քիլոմէթր և որ 1920ին կ'էնէ առից Հայաստանի կը պատկանէր: Օլթի մեր պատմական Ռուսերն է և որ մաս կը կազմէր Մեծ Հայքի Տայոց Նահանգին:

Ատենոր Հայքը Կարսի նահանգին կ'ընկնէր մեծամասնութիւնը կը կազմէին և կը զարգէին երկրագործութեամբ: Միայն Կարսի շրջանին մէջ մեծ եկեղեցին առաջ կը հաշուէին 50 հայաբնակ գիւղեր 73 հազար բնակչութեամբ: Այ. օր անոնք չկան, բայց շուրջ ազգը կ'եղած է անօր անհամարներու վրայ և կը սպասէ արդարութեան ձայնին, որպէսզի նորէն մտնէ հին, ողորդէ զայն բնակչութեամբ և ծաղկեցնէ քաղաքներով ու գիւղերով, և ապրի հոն ցարդ իրեն զայցուած խաղաղ և երջանիկ հայրենի հողին կ'անքը:

Հ. Մ. ՅՈՒՆԻՆԵՆԵԱՆ

Գործադուր Բարիգի մէջ

ՌԱԽԶ.— Բարիգի շաղաքներու գործադուրները նոր ընդհանուր ժողով մը գումարած են և 315 զէմ 87 ձայնով որոշած են շարունակել գործադուրը:

Կը տեղեկացուի որ Բարիգի շրջանի շաղաքի գործադուրները գործադուր յայտարարած են, պահանջելով մասնական 15 ֆրի յաւելում մը:

Վարչական ազդ.— Ձեր ծանուցումները մեր քերթի են:

Պեճ ունիմ քեր ծախողներ: Քարակցութեան, դրամական առաւմտեան եւ վարչական քեր: Խնդրի համար դիմել գրավանալ:

ԿԻՂԵՍԷՐ ՏԵՄԻՐՅԱՆԻՆ, Մայիս-Հայկ

Պաղեստինի հարցը

ԼԷՅԲ. ՍԵՐՍԻԱ.— Քաղաքական յանձնախումբի մասնակցները կը քննարկեն Պաղեստինի զինել յանձնախումբի իրաւաստիական զինելու որոշումները (որ պիտի ենթարկուի ՄԱԿի ընդհ. ժողովի հաստատութեան) հետեւեալ կէտերը ընդունուած են.

1.— Գնելի յանձնախումբի անդամները աւելի վերջ պիտի որոշուին:

2.— Յանձնախումբը ամենէն լայն իրաւաստիութեանը պիտի ունենայ Պաղեստինի վերաբերեալ ամեն իրաւունքները տեսնելու և արձանագրելու:

3.— Մասնաւոր յանձնախումբը ինք պիտի որոշէ իր գործունէութեան մէթոդը:

4.— Մասնաւոր յանձնախումբը զինութեանց պիտի ձեռնարկէ Պաղեստինի մէջ և ամեն տեղ որ ան օգտակար կը գտնէ: Ան գրաւել և բերանացի վիշաթիւններ պիտի ընդունի ըստ յարմար պարագայի, Պաղեստինի միջոցաւ, զէն, կառավարութեան և որեւէ կազմակերպութեան որ յարմար տեսնէ:

Յաջորդ կէտը որ կը վերաբերի Պաղեստինի անկախութեան յետագոյեաց քաղաքական յանձնախումբին կ'ընդգծէ:

Նախարարական տաղմալ
Իտալիոյ մէջ

ՀԻՌՄ.— Իտալական Սոցիալիստ (Նենէի գլխաւորած) կուսակցութեան մէկ հաղորդապարտութիւնը կը յայտարարէ թէ քաղաքական տաղմալը սկսած է նոյնիմը վարչապետը Այս հաղորդապարտութեան համաձայն Սոցիալիստ նախարարները կուսակցութեան գործուն գերին եւ խորհրդարանական խմբակի Տօրէն Կոմիտէին հաղորդած են իրենց վերապահ զորքի մասին երկու շաբթի օրուան նախարարական նիստին, Մ. Կաթերիի փորձին ղէմ կառավարութեան քաղաքականութիւնը փոխելու այն վայրկեանին երբ երկրին անտեսական եւ զբոսաշրջական քաղաքականութիւնը լիարժեք վաւերացը կը պահանջէ: Նախարարներու կեցուածքը վաւերացուցեալ կուսակցութեան Գործադիրին եւ խորհրդարանական խմբակին կ'ընդգծէ:

ՀԻՌՄ.— Վարչապետ Տը Կաթերիի նախարարաց ժողովին մէջ յայտարարեց թէ տեղեկանալէ վերջ Սոցիալիստ կուսակցութեան հրապարակած հաղորդապարտութեան, կը խորհի թէ այլեւս չի կրնար, իր պաշտօնը պահել: Ուրեմն, ան որոշեց կառավարութեան հաւաքական հրապարակական ներկայացնել Հանրապետութեան նախագահ Մ. Էնրիքօ Տը Նիքօլայի:

Վարչական պատերազմը
ԿԸ ՍՍՍՀՄԵՍԿԱՆ

ՄԱՆԵՐԱԿՐԻՈՅ ՄԷՋ

ԲԷՐԻՆ.— Երեք ամսուան հանդարտեցումի մը ետք, քաղաքացիական պատերազմը կը ստատուի նայ Մանչուրիոյ մէջ: Երեք զօրանքներ յառաջ են տնկով, Կոմունիստները երեկ գործարար յարձակում մը շղթայագրեցին: Չանկ. Չանկին 60 քիլմ. ղէպի հիւսիսային-արեւմուտք և Մուսկան քաղաքի արեւարձանները մտած են ուր 12 ժամէ իվեր կուրներ կը մղուին:

Կը սպասուի որ գործողութիւնները աւելի մեծ համեմատութիւններ կ'առնան յառաջիկայ օրերու ընթացքին, բայց կառավարական շրջանակները կը տեղեկացնեն թէ անհրաժեշտ միջոցները մեծք առած են այս շրջանին մէջ:

Կարգ մը քաղաքական դիտողներ կարծիք կը յայտնեն թէ Մանչուրիոյ մէջ քաղաքացիական զօրացումին իր արդիւնք կ'առնան Պաղեստինը մեծ յարձակողական մը պիտի շղթայաւորեն: Խաղաղութիւն ուղղութեամբ:

Բան. Ձիւնատանի մէջ.— Կոմունիստներու ճնշումը կը շարունակուի Շան Սիի նահանգին մէջ եւ անոր մայրաքաղաք Քաի Նաւանի շուրջ: Պաշտօնական աղբիւրի մը համաձայն յառաջիկայ օրերու ընթացքին տասնհազարով կառավարական օգնականը, հազմամթերքով եւ զենքերով բնակարար պիտի մեկնին ղէպի Քաի Նաւան:

Ընտրութեանց շուրջ

Ներքին գործոց նախարարութիւնը Սուրբ Եղիշի քաղաքէն շրջաններուն հրահանգած է որ ոչ մէկ պաշտօնեայ, ըլլալ մուսուլման կամ պարսկական, քաղաքական կամ քաղաքական չըլլալ ընտրութեանց գործընթացին, որ պէտքի միջոցաւ պատահելու կարեւոր է որ ոչ ոք անհաւատ չընտրուի:

Եգիպտացի ուսանողներ Լիբանան Կ'ԱՅՑԵԼԵՆ

ՊԵՐՏՈՒՄ.— Կրթական նախարարը հաղորդագրութիւն մը ստացած է որ իրեն կը տեղեկացընէ թէ Գահրիէի Ֆուատ Ա. համալսարանի Ուսանողները 50 հոգինոց պատուիրակով թիւն մը Լիբանանի պիտի ալիսին Օրոտոտո ամառան ընթացքին ընկական պտուղի մը համար որ պիտի տեսէ տար օր:

Սյա ճամբորդութեան կազմակերպիչներ հարցուցած են որոշ տեղեկութիւններ ճամբորդութեան մասնակցելիք ուսանողներուն ունենալիք ծախքերու մասին:

Փուլարիւթեան նոր գրասենեակ

ՊԵՐՏՈՒՄ.— Մուսուլման Ներքին գործոց նախարարին թիւարած է աւելցնել 25 Մայիսի քուէարկութեան գրասենեակներուն թիւը:

4000 քովայիս գրաւուած

ՊԵՐՏՈՒՄ.— 4000 քովայիս ալիս գրաւուեցաւ զոր կը փորձէին գողտնորէն դուր հանել: Պատկան սպարաբնակներէն մի քանիսն կը զործարկէին զանոնք համար ալիսը քաղաքէն դուր հանելու գործով գործողները և արդիւնք իրենց գործունէութիւնը: Քրաւած ալիսը կը բաժնուի սակազներու համաձայն խախտող բուհերուն:

Ամերիկացի պիտի հակադէմոն

Սուէզի ջրանցքը

ՄՈՍԿՈՒՄ.— Ամերիկեան պարբերականի մը մէջ երեւցած լուրի մը համաձայն, Սիւէզի քաղաքէն Ս. Պէթլի, իրենց տեսակցութեան ընթացքին, թէ Սիւէզի Սիւէզի պիտի չմիջամտէ Նիկոպոլիսի նոր պատ ՄԱԿԻ յառաջիկայ փոխարինութեանց և նոյնի Սիւէզի կառավարութիւնը զիտողութիւն չունի ընկեր Սուէզի ջրանցքի գոտին մէջ Բրիտանական զորքերու ներկայութեան: Մուսուլման գիւնդարական շրջաններ կը յայտարարեն թէ այս մասին ոչինչ չիտան:

Ամերիկացի տակ, այսօր կը նշեն թէ «Թա» գործակալութեան Լոնտոնի թղթակցին աշխատանք կ'ընէ զորոյցներու, որոնք կը շրջնէ Լոնտոնի և Վաշինգթոնի մէջ: Այս գործընթացը համաձայն գոյութեան ունի ծրագիր մը որ կը ձգտի անուղղակիօրէն Սուէզի անցնելու ամերիկեան կողմէն:

Սուէզի քաղաքի մը կը յիշէ տեսարանական շրջանակներու օրհան կողմ «Սիւէզի Օպերատիւ» պարբերականի: Համաձայն այս փորձերէն տեսած տեղեկութեանց, Եգիպտոսի զինուորական պատուիրակութեան Միացեալ Նահանգները այնքան թանկ տնտեսական կառավարութիւնը տրամադրութիւն ընդ տեսած է 25 միլիոն սիւրբիսի վարկ մը բանալ Նիկոպոլիսի որ ան գործած իր պաշտպանութեան համար: Խոստացած է նաեւ մասնագէտներ զրկել Սուէզի ջրանցքի պաշտպանութեան համար նոր ծրագիրներ պատրաստելու նպատակաւ:

Սուլիտ մասնագէտներու հոլմմի

ՄՈՍԿՈՒՄ.— Սուլիտ բարձրագոյն վարժարանները վերջացող տարեշրջանին, ըստ Թա զործակալութեան, 100,000 մասնագէտներ պիտի տան երկրին գիտութեան գիտնական մարդկուրէն: Սուլիտ զինուորական պատուիրակութեան 187,000 ուսանողներ պիտի տան պետական համալսարաններ, վերջնական, Ուսարանի Սուլիտ Հարապետութեան համալսարանները 14,000 ուսանողներ պիտի ընդունին Պալմիս երկրներէն:

ՉԵՐ ՍԻՆԵՍՈՒՄ ՕՐԷՎ ԿԵՐԱԳԱՆՑԵՐԻ

ՍԵՆԵՍՈՒՄ ԲԻՆԵՍ ՄԵՏ

16 Մայիս 1947, Ուրբաթ երեկոյան ժամը 8,30ից,

ԿԵԼԵԱՆ ՆՊԱՍՏԻՑ ՍԻՆԵՍԱՆ ԿՈՂՄԵ

ՊԵՐՏՈՒՄ ՅՈՒՅԱՆԻՐՈՒԻ

ՀՃՅՐԵՆԻ ԵՐԿԻՐ

Հայտնի խոստով փոխ

Տաւսեր կը ծախուին Կիլիկիան Վարժարաններ, Պարսկական Կիլիկիան Զանգի Զանգի Սիւնեանի մօտ, Սալիպի Գաւառի Կիլիկիան Տիւրքմանի խառնուրդ և Նայի իրիկուրդ անհմայի կիլիկիան:

Արամ Խաչատուրեան ծնաւ 1904ին Թիֆլիսի մէջ: Իր ծնողքը աղքատ էին, ախրան՝ որ հնարասութիւն չունեցած ամբողջական կրթութիւն մը ստանալու: Հոգեւորական Մեծ Յեղափոխութիւնը նախաինամական զինուորացի իր կենսային մէջ իրեն ընկերակող գիւրեմութեան չէր ուսանելու: Արամ հրաշք երաժիշտ մը չեղաւ և միայն 19 տարեկանին, 1923ին, գիտակցեցաւ իր կոչումին: Նոյն տարին զինք կը գտնէր Մուսուլման մէջ ուր յաջողեցաւ ընդունուիլ Կիլիկիի երաժշտական դպրոցը նախ թաւ Չուլիսիի գիտելու համար և երկու տարի յետոյ Կիլիկիի անհնական դպրոցներէն հետեւելու համար: Երկու տարուց հաջոյ յաջողութիւն յաջողութիւն կը ստարար: 1926ին աւարտեց Կիլիկիի դպրոցը և նոյն Կիլիկիիի գեղարվեստական արձանագրեցաւ Մուսուլմանի Պետական երաժշտանոցը (Կոնսերվատորիան) հետեւելով նաեւ Վասիլիսին և Լիթիսիսին զանազան Մուսուլման իր գիտաւոր ուսումը իր եղաւ Մուսուլմանի 1934ին իր լրամ Պաշտպանութեան կը երաժշտական աւարտը տարած էր իր լրամին ու կը հանձնարէր վաղի գիտաւորով շրջանաւարտ դուրս ելլալ Մուսուլմանի Պետական երաժշտանոցին իր անունը արեւելանդարելով Պատուոյ Սակեց Սուլթանապետական:

Ուսանելով հանդերձ, Արամ Խաչատուրեան հեղինակած էր շատ մը երաժշտական կոմպոզիցիոն, որոնցմէ յիշատակութեան արժանի են ջութակի վրայ Չուլիսիի և զանազան երաժշտական ջութակի և զանազան հաստատակներ (Sonate), օրփերիսի համար պարի շարք մը, և վերջապէս իր «Սիմֆոնի շառնաւոր» (Symphonie) որ Պետական երաժշտանոցին իր վկայականի գործն է: Հետեւեցան շատով զանազան հաստատակ մը (Concerto), «Փոփ» Մուսուլմանի, նուագախումբին և երաժշտական համար, «Ներշնչութիւն» պատկեր, Արաբական զանազան աղանակներ, որիկոնք միայն և Չուլիսիի համարակալ մը Սուլիսի վրայ կ'անշուն շատ մը գործեր դուրս Արամ Խաչատուրեան հեղինակած է Մուսուլմանի Արաբական Պատարանի կատարման համար (Բերմուդիսի Բարանի) և զինք վարժարանի թատերին (Մուսուլման) և Սուլիսիան Հայաստանի Պետական թատերին (Մաքսիմ) ինչպէս նաեւ շատ մը ֆիլմեր համար, ի մէջ այդոց «Պէլլոս» մուսուլման համար որուն գլխավոր երգը Սուլիսիան Հայաստանի աղգային երգերն էին հանդիսացաւ:

Ան իր գիտաւորութեան կը երաժշտութեան բարձր արեւելանք և գաղափարաբանութեան, Արամ Խաչատուրեան վարժարանը 1939ին իրենեան շքանշանով, 1941ին հեղինակեց իր գլխի գործը՝ «Պաշտակ» պատկեր և շահեցաւ Սուլիսիան Ա. կ'որք մըցանակ Սուլիսիան Հայաստանի 25րդ տարեգործին տոթիս Արամ Խաչատուրեան յղեց իր Բ. Համաժողովը և յորինեց շատ մը հայեցակար, իրական երգեր կ'որք իր Բանակի համար, ինք զանազան Սուլիսիան Հայաստանի ծանօթ Հիմնը՝ բանաստեղծ Սարգիսին մէջ քերթուածին վրայ:

«Պաշտակ» պատկեր Տեղափոխելը գրգռելէն ներքնուած է Արամին անգամ 1942ին կատարեցաւ Մոսկովի քաղաքին մէջ: Իր խորունկ արեւելանք, հզոր շնչով, իր լայն հորիզոնով, «Պաշտակ» քննող տպագրութիւն գործընթացին մէջ յետոյ մըցած կ'ար «Պաշտակ» ներկայացնելու: Այս պատկերի կերպարական զգացում հայ հայրենակցին կին մըն է, Պաշտակ, որ կը պայքարի իր կոյտի ամուսնուն կիկոյի զգում Ուրբաթներէն կը սկսի երբ կ'իյնի կը դաւանան Սուլիսի վարժարանին, կը միտայ խում մը մարտնչեղներու և կրակի տայ Կոլիսիան: Սուլիսիան կը զգարուի մէջ պահուի կիկոյի գրիթ կը պահուի իր կինն ու աղիկը: Անոնք կ'ազատուին Կարմիր Բանակի մարտականքի հրամանատար Խաչատուրի կողմէ որ կ'աւանանայ Պաշտակի հետ երբ կ'իյնի կը դաւանարարուի Պատմութեան կը զգարուի սուլիսիան արդիւնաբերական աշխատանքի օրհան կատարել վրայ: Հայկական և ուրախան հանգանակներ կը տրեմն պարեն իր ձեռին մէջ «Պաշտակ» երաժշտութիւնը կը դաւանարարի քաղաք, փոխառուց, տպագրելու «Սուլիսիան» միջին քաղաքական «Քրախաղ» թիւր ու պայմանցիկ հարուածներ: Կան պարսկ. ու հայեր պարեր, ժողովրդական ու գունդային, հոգեւորական պարեր, իրենց զանազանութեան և խանդավառութեան ստորերկայ վաղեմի և ողբերգական պարեր, միջին Կիլիկիան պարեր: Կաշտակի ամուսնութեան պարերու փոխարինելը մէջ իրարու կը յաջորդեն արագ արագ հայկական «Շալախաթ», քրախաղ «Քրախաղ», փրացական զինգիկան և ուրբանական զինգիկան:

Արամ Խաչատուրեանի երաժշտութիւնը ներքնուած է Մայր Հայաստանի ժողովրդային լայն կուտին, հայկական ֆոլկլորին, իր բոլոր քերթութեան, գոյնեղ ու խորունկ մարգարեութեան: Արամ Խաչատուրեանի ներքնը լուսնի կաշտին մէջ կ'իյնան նաեւ ուսուական, երբեմն փրացական, ուրբանական, թաթարական, իրանական, աղանդական կանաչապէս մեղեգիները, որոնք կը պատուարուին Արամի արեւելանքին մէջ, Արեւմտեան Եւրոպայի արեւելանքին մէջ ունենի վրայ: Արամ Խաչատուրեանի երաժշտութեան ցոյց կու տայ թէ համաժողովրդային օրհան ներքնական է հայ հոգին խորունկ ինքնութեան հետ: Ուշագիւր ունենցողը գիտարարութիւն պիտի չգտնէ զգայութիւնը, ինքնատիպութիւն հայկական մարիմոնիէրով ինչպէս երեւակայութիւնը կը տանի ազգային ամբողջական շրջանակէն դուրս համաժողովրդային մարտնչեղ վրայ: Արամ Խաչատուրեանի երաժշտութիւնը յեղափոխութիւն մըն է և կը կենսաւորուի լուսնի սուլիսիան հանձնարող տարաբարձ: Զեւոյց ազգային և խորեղ փրացական արեւելանք:

Տպագրւած Ամի Մայիսի - Հայկ

ԿԵՄ ԿԱՏԱՎ, ԿԵՄ ԴԵՏԱԿ

«ԿԵՄ-ԿԵՄ» կը կընէ

Քամին կը փռէ

Ուրբեկ կ'ընէ հետ օթիցով կը ճամբորդէ: Մութը վրայ կը հանի, կաթը չ'աղիք փռել: Ուրբեկ որ անթիւն հաշիւը ընդ մարդ է ճարտար մտաւոր զրկելու միակ պարզութիւն կ'իյնան: Տէր և տիկին անթիւն են:

- Ուտելիք բան մը ունիք:
- Հաւիթի միայն կայ:
- Ծառ լաւ, մեղիք երեւական հաւիթի կարգով մէջ:
- Ծառըք ատու, Ուրբեկ պարզութիւն ձգելէ առաջ չ'իւր կ'իւր:
- Հաղար Զրանք, կը պատուարին պտղովակալութիւն:
- Ինչ հաւիթները աղքատ հայրապետ են ձեր գիւղին մէջ:
- Ո՛չ, կ'ընէ հանդարտութիւն պտղովակալութիւն, հաւիթները չեն որ հաղարակալ են, այլ յաճախողներ...

Տիրան կ'ընէ հետ շղկիկութեան կ'առնէ, անոր ազգականները մէկուն այնքանութեան երկաւ համար, մտաւոր կայ գաւառ մը:

Տիկին Ալիս վակոնին մէջ անկիւնը բազմոցին վրայ կը տեղադրուի:

- Այդտեղ հանգիստ ես կը հարցնէ Տիրան:
- Այո՛, շատ հանգիստ եմ:
- Նստած տեղը կ'աղիք է գտնէ, աղաւթ:
- Ծառ:
- Կանաչ հանգիստ մը կ'ընան կը կ'ընեն:
- Սպանելի:
- Պատահական փոքր հոգն չեն նեղութիւն կ'որ:
- Ամենեւին:
- Այն ատեն, երբ հոգն է տեղը ինքն տուր...

ԿՈՅ

ՄԵՆԵՄԱ ԲԻՈ

12 Մայիսին սկսեալ կը ցուցադրէ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԵՐԿԻՐ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԼ

Ծանօթ.— Ծանօթ շատ ցուցադրութիւն Կ. Ս. Ժամը 10ից, Կ. Վ. Ժամը 3ից, 6ից և 9ից: Արաւելանք բազմաւոր են:

Տպագրւած Ամի Մայիսի - Հայկ